

Bempton Cliffs – Zeevogels van dichtbij

George Hageman

Tijdens vakanties in Engeland was ik al eens bij de Bempton Cliffs geweest. Die vakanties vielen altijd in de maand augustus, een maand waarin de meeste jonge vogels al uitgevlogen zijn. Dit jaar ben ik eind juni/begin juli een paar dagen terug geweest. Het is indrukwekkend om al die zeevogels, die je soms vanaf de zeetrekpost voorbij ziet vliegen, zo van dichtbij te kunnen observeren. Bempton Cliffs is een van de beste plekken om zeevogels vanaf het vaste land te zien.

Met de avondboot vanuit Europoort/Rotterdam kom je 's morgens om 8 uur aan in Hull. Na een rit van een klein uurtje door het glooiende landschap van East Yorkshire, word je via goede bewegwijzering eenvoudig naar de Bempton Cliffs geleid. De Royal Society for the Protection of Birds (RSPB), de Engels Vogelbescherming beheert het gebied rondom de meer dan 100 meter hoge cliffs.

Bij aankomst in het bezoekerscentrum staan vrijwilligers klaar om je wegwijs te maken. Er is een groot scherm waarop live de activiteiten bij de nesten van Gannets (Jan-van-genten) en Puffins (Papegaaiduikers) te volgen zijn. Voor leden van de RSPB is de entree gratis, voor mij is dat £ 3,50. Een deel van het terrein is goed toegankelijk voor mindervaliden en rolstoelen. Verrekijkers zijn tegen een kleine vergoeding te huur. De winkel heeft een uitgebreide collectie boeken en vogelartikelen. De Puffin is knuffelkampioen.

Vanaf het bezoekerscentrum loop je in een paar minuten naar de Cliffs. In totaal zijn er over een afstand van 2

kilometer zes uitkijkpunten, waar men een schitterend zicht heeft op de ca. 250.000 broedparen die hier in deze tijd verblijven. Bij sommige uitkijkpunten staan deskundige RSPB-gidsen die graag vertellen over de broedactiviteiten van de verschillende vogels. Vogels kijken is hier niet zo ingewikkeld. Het gaat maar om een paar soorten: Jan-van-gent, Drieteenmeeuw, Zeekoet, Alk, Papegaaiduiker en Noordse Stormvogel.

Jan van Gent

Jan-van-Gent

Dit is de meest opvallende en grootste vogel, onmiskenbaar door zijn grootte (85-97cm) en lange, puntige vleugels en staart en een rechte, puntige snavel. Ze duiken spectaculair van grote hoogte naar vis, waarbij de vleugels vlak boven het wateroppervlak samengevouwen worden. Volwassen vogels zijn volledig wit, met een gelige kop en zwarte vleugelpunten. Jongere vogels hebben grijs en zwart in het verenkleed en bereiken

pas na 4 jaar het volledige adulte kleed. Jan-van-genten broeden in kolonies op steile rotskusten en maken hun nest van zeewier op rotsrichels of steile hellingen. Het paar legt één ei, dat beurtelings door beide vogels bebroed wordt en na 44 dagen uitkomt. Na 90 dagen vliegt het jong uit. In augustus en september verlaten de jongen de kolonie en vliegen naar het zuiden, tot voor de kust van West-Afrika. Jan-van-Genten worden gemiddeld 16 jaar oud, maar er zijn terugmeldingen van exemplaren die 37 jaar of ouder zijn geworden.

Drieteenmeeuw

Drieteenmeeuw

Dit is een meeuw die zelden ver van de zee is. Iets groter dan de Kokmeeuw (37-42cm). Licht gevorkte staart, vriendelijk uiterlijk (in tegenstelling tot Zilvermeeuw) door een donker oog; kleine gele snavel, korte zwarte poten, driehoekvormige zwarte vleugelpunten ("als in inkt gedoopt"). Broedt in kolonies op steile kliffen, soms op gebouwen dicht bij de kust. Luidruchtig nabij kolonies, herkenbaar aan zijn roep "kit-tie-WAAK" (wat de Engelse naam "Kittiwake" verklaart). Veel gezien rond vishavens en vissersboten op zee. De 1-3 eieren (meestal 2) worden door beide vogels bebroed. Na 25-32 dagen komen de jongen uit het ei. Jongen vliegen na 5-7 weken uit. De oudste geringde vogel werd na 28 jaar teruggevonden.

Zeekoeten met jong

Zeekoet

Door leken nogal eens voor een pinguin aangezien. Behoort tot de groep van de Alken, net als de Alk en de Papegaaiduiker, die hier ook voorkomen, maar minder talrijk zijn. De Zeekoet (38-41cm) is groter dan de Alk (37-39cm) en te onderscheiden door een spitse snavel, maar op grotere afstand is dat onderscheid vaak niet waarneembaar. Ook de kleur is verschillend: de Zeekoet heeft een chocoladebruine kleur, terwijl de Alk zwart is. Het Zeekoetenpaar legt één peervormig ei, direct op een kale, smalle richel van een steile klif, samen met duizenden andere vogels in een kolonie. Oudervogels herkennen het ei aan de tekening en het jong aan het geluid. Het is inderdaad fascinerend dat fouragerende vogels hun eigen nest en jong feilloos herkennen temidden van de grote kolonie. Beide ouders bebroeden het ei staand en na 4-5 weken komt het jong uit het ei. Nog niet vliegvlugge jongen springen (stuiteren) na drie weken van de klif en worden op zee alleen door het mannetje begeleid.

Zeekoet en Papagaaiduiker

Alk

Alk

Zoals eerder vermeld, is de Alk iets kleiner dan de Zeekoet, met een opvallende zwarte, hoge, stompe, afgeplatte snavel met witte lijnen. Ook de dikkere nek en de grotere kop en snavel onderscheiden de Alk van de Zeekoet. Broedt op steile rotskusten, bij voorkeur op bredere, beschutte richels; ook tussen rotsblokken of in hopen. Eén enkel ei wordt door beide ouders in 5 weken uitgebroed. Na ca. 18 dagen springt of klautert het jong van de klif af. Het mannetje zorgt zwemmend en duikend voor voedsel in de vorm van vis. Er zijn fouragerende Alken waargenomen op een diepte van 140 meter!

Noordse Stormvogels met Jan van Gent

Papegaaiduikers

Papegaaiduiker

Van dichtbij onmiskenbaar door de opmerkelijke, kleurrijke, papegaaiachtige snavel. Daardoor clownesk uiterlijk. Is aanmerkelijk kleiner (28-34cm) dan de Zeekoet, heeft het formaat van een stadsduif. In vlucht op afstand te onderscheiden door verrassend opvallende oranje poten. Nestelt in kolonies in zelfgegraven of konijnenholen (70-110cm diep) op steile, grazige hellingen van rotskusten. Een enkel ei wordt in 5-6 weken door beide ouders uitgebroed. Het jong blijft nog 5-6 weken in het nest, totdat het op een nacht de grote sprong waagt naar de zee, waar het op zichzelf is aangewezen. Bij de Bempton Cliffs heb ik alleen op grote afstand jongen zien zwemmen voor de kust.

Noordse Stormvogel

Lijkt op afstand op een kleine, compacte Zilvermeeuw, maar met duidelijk verschillende vlucht (stijve, rechte vleugels) en vorm (korte, dikke hals en grote kop). Van dichtbij valt de stevige snavel op met buisvormige neusgaten, waardoor het zout van zeewater wordt uitgescheiden. De Noordse Stormvogel spuwt olieachtig maagsap naar indringers. Broedt in verspreide kolonies op richels van steile rotskusten of in hopen. Eén enkel ei, op een smalle richel, wordt in 7 weken uitgebroed. Het jong vliegt na 5 weken uit en zal de eerste jaren op zee verblijven. Na 4 of 5 jaar keert de vogel terug naar de kolonie, om pas na 6-10 jaar te gaan broeden. Noordse stormvogels kunnen wel 40 jaar oud worden.

Tot slot

Zeevogels komen alleen aan land om te broeden. Dat is dé gelegenheid om ze van dichtbij te zien. Bempton Cliffs biedt vogelaars de gelegenheid om vanaf het vaste land deze fascinerende vogels van dichtbij waar te nemen. Een absolute aanrader!

Geraadpleegde literatuur:

ANWB Vogelgids van Europa – Svensson, Mullarney, Zetterström
RSPB Handbook of Scottish Birds – Peter Holden & Stuart Housden